Die griechische Theatergruppe Nefeli und die KI

An den Abenden des 6. und 7. November führte die griechische Theatergruppe Nefeli das Stück „Lebensraum" auf. Ein Stück mit einem sehr aktuellen Thema. Es geht um Künstliche Intelligenz (KI). Gleichzeitig ist dieses Stück in der Zeit des Nationalsozialismus verwurzelt. Ich habe die Vorstellung gesehen und möchte heute meine Eindrücke darüber teilen. Aber heute ist der 9. November.

An diesem Tag im Jahr 1938 fand die Pogromnacht statt. Das Fehlen der Demokratie machte dies möglich. Heute ist die Demokratie in vielen Ländern schwach. Faschistoide Kräfte könnten die Zeit zurückdrehen. Die Stärkung der Demokratie ist daher unsere allerhöchste Aufgabe. Sie wird durch ungerechte Ansammlungen von Reichtum an die Grenzen des Abgrunds getrieben. Reichtum ist toxisch. Er tötet zuerst die Demokratie und anschließend die Menschheit. Reich wird man nicht durch Leistung. Das ist allen reichen Leuten bewusst. Und deshalb sind sie so gefährlich. Reichtum entsteht durch Zinseszinsen und Erbschaften. Schon Sokrates, Platon und Aristoteles, die als die größten Philosophen aller Zeiten gelten, waren gegen übermäßiges Eigentum und für maßvolle Erbschaften. Auch heute, fast zweieinhalbtausend Jahre später, sollte man sich noch an deren Philosophie orientieren.

Zum Thema „KI" hat die EEEΔ.BB zwei wissenschaftliche Tagungen mit dem weltweit bekannten Pädagogen Prof. Wassilios Fthenakis und dem Schüler Konstantinos als Hauptrednern sowie einen Vortragnachmittag mit Dr. Kyriakos Sidiropoulos durchgeführt. KI ist jedoch von der Mehrheit der Menschen noch nicht ausreichend verstanden, sodass sie viele Menschen verunsichert.

Es ist daher lobenswert, dass sich die Theatergruppe Nefeli diesem Thema widmet. Das spricht für die Weitsicht dieser Kultureinrichtung. Es wäre zu wünschen, dass andere Vereine diesem Beispiel folgen werden.

Meine Meinung zu KI und neuen Technologien im Allgemeinen.

Wir leben in einer Zeit schneller Technologieentwicklungen. Neue Technologien werden von uns Menschen sofort angewendet, obwohl wir sie noch nicht kontrollieren können. Dadurch setzen wir uns zahlreichen Gefahren aus.

Zu diesen neuen Technologien zählen vor allem Künstliche Intelligenz und DNA-Mikrotechnik, die die Menschheit grundlegend verändern werden. Der Staat muss in der Lage sein, diese einerseits nützlichen, andererseits jedoch auch gefährlichen Technologien zu kontrollieren.

Das können nur Staaten mit starken Demokratien. Starke Demokratien gibt es dort, wo ein hohes Bildungsniveau in der Bevölkerung vorhanden ist. Gut informierte Menschen können zwar nicht garantieren, dass die Menschheit gerettet wird. Wenn sie jedoch untergeht, dann werden nicht KI und alle anderen Technologien daran schuld sein, sondern der Mensch selbst.

Gut informierte Menschen wissen, dass es keine künstliche, sondern nur eine natürliche Intelligenz gibt. Eine Maschine aus Eisen kann also nicht denken.

Hinter oder besser gesagt in einem angeblich intelligenten Roboter oder einer Maschine steht immer ein Mensch, genauer gesagt ein Algorithmus, also ein Computerprogramm, das von menschlicher Intelligenz entwickelt worden ist.

Ein Programmierer, der einen solchen Algorithmus entwickelt, handelt im Auftrag eines Konzerns, um maximale Gewinne zu erzielen. Der Algorithmus wird mit Daten „gefüttert" und die Ergebnisse stehen den Anwendern – also uns – zur Verfügung. Je mehr Menschen die Ergebnisse anschauen und je länger sie diese betrachten, desto mehr Gewinne erzielt der Konzern – beispielsweise Google. Dabei können auch Ergebnisse sein, die unmoralisch sind und den Zusammenhalt einer Gesellschaft gefährden. Beispielsweise Ergebnisse, die diskriminieren, wie „Frauen sind weniger intelligent als Männer".

In einer Demokratie, selbst in einer schwachen, hat das Volk die Möglichkeit, sein Schicksal selbst zu bestimmen. Gerade das tun die Völker aber nicht. Die Staaten haben keine Kontrolle darüber, was im Bereich der KI geschieht. Zwar können sie selbst KI-Algorithmen entwickeln, da es an hochintelligenten Programmierern nicht mangelt. Aber einen KI-Algorithmus zu entwickeln ist das eine. Ihn mit Daten zu versorgen, ist jedoch etwas ganz anderes. Und hier liegt meiner Meinung nach das große Problem. Die Daten liegen in Amerika. Alle unsere persönlichen Daten, die in den letzten Jahren mit oder ohne unsere Zustimmung gesammelt wurden, liegen dort in digitaler Form vor und stehen den anderen Staaten nicht zur Verfügung. Mit anderen Worten: Wenn die KI das Auto und die Daten das Benzin wären, könnten die anderen Staaten zwar Autos bauen, aber das Benzin hätten nur die Amerikaner.

Selbstverständlich ist es ab sofort möglich, in Europa Daten zu sammeln. Um jedoch brauchbare Ergebnisse zu erhalten, wird es viele Jahre dauern.

Man sieht also, dass uns das Thema KI weiterhin beschäftigen wird. Ohne Bildung und Demokratie laufen wir Gefahr, ins Chaos abzustürzen. Ich hoffe jedoch, dass die richtige Anwendung von KI sowohl unsere Bildung als auch unsere Demokratie stärken wird. Dafür müssen die Menschen, die KIs entwickeln, vom Einfluss der Milliardäre befreit werden. Das Problem sind nicht die neuen Technologien, sondern der Zustand der Demokratie und der Bildung.

Reichtum ist toxisch. Unser Ziel sollte es sein, eine KI im Sinne der Demokratie zu entwickeln. Dass es demokratisch gesinnte, hochintelligente KI-Programmierer

gibt, steht außer Frage. Die jungen Menschen werden es richten. Und zwar besser als die Alten. Denn die Menschheit hat sich nach dem großen Menschenforscher Nikolas Christakis im Laufe der Jahrtausende immer verbessert. Auch wenn dies gegenwärtig als Paradoxon erscheint.

K.K.

Η ελληνική θεατρική ομάδα «Νεφέλη» και η ΤΝ.

Τα βράδια της 6ης και της 7ης Νοεμβρίου, η ελληνική θεατρική ομάδα «Νεφέλη» ανέβασε το έργο «Ζωτικός Χώρος». Ένα έργο με ένα πολύ επίκαιρο θέμα. Αφορά την Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ). Ταυτόχρονα, το έργο αυτό έχει τις ρίζες του στην εποχή του ναζισμού. Είδα την παράσταση και σήμερα θα ήθελα να μοιραστώ τις εντυπώσεις μου γι' αυτήν. Αλλά σήμερα είναι 9 Νοεμβρίου.

Εκείνη την ημέρα, το 1938, έλαβε χώρα η Νύχτα των Πογκρόμ. Η απουσία δημοκρατίας το κατέστησε αυτό δυνατό. Σήμερα, η δημοκρατία είναι αδύναμη σε πολλές χώρες. Φασιστικές δυνάμεις θα μπορούσαν να γυρίσουν τον χρόνο πίσω. Η ενίσχυση της δημοκρατίας είναι, επομένως, το ύψιστο καθήκον μας. Η δημοκρατία οδηγείται στα όρια του γκρεμού από την άδικη συσσώρευση πλούτου. Ο πλούτος είναι τοξικός. Σκοτώνει πρώτα τη δημοκρατία και στη συνέχεια την ανθρωπότητα. Δεν γίνεται κανείς πλούσιος μέσω της απόδοσης. Αυτό το γνωρίζουν όλοι οι πλούσιοι. Και γι' αυτό είναι τόσο επικίνδυνοι. Ο πλούτος δημιουργείται μέσω των τόκων των τόκων και των κληρονομιών. Ήδη ο Σωκράτης, ο Πλάτωνας και ο Αριστοτέλης, που θεωρούνται οι μεγαλύτεροι φιλόσοφοι όλων των εποχών, ήταν αντίθετοι στην υπερβολική ιδιοκτησία και υπέρ των μετριοπαθών κληρονομιών. Ακόμη και σήμερα, σχεδόν δυόμισι χιλιάδες χρόνια αργότερα, θα πρέπει να συνεχίσουμε να καθοδηγούμαστε από τη φιλοσοφία τους.

Σχετικά με το θέμα της «ΤΝ», η ΕΕΕΔ.ΒΒ διοργάνωσε δύο επιστημονικά συνέδρια με τον παγκοσμίου φήμης παιδαγωγό καθηγητή Βασίλειο Φθενάκη και τον μαθητή Κωνσταντίνο ως κύριους ομιλητές, καθώς και ένα απόγευμα διαλέξεων με τον Δρ. Κυριάκο Σιδηρόπουλο. Ωστόσο, η ΤΝ δεν έχει ακόμη κατανοηθεί επαρκώς από την πλειοψηφία των ανθρώπων, με αποτέλεσμα να προκαλεί ανησυχία σε πολλούς.

Είναι λοιπόν αξιέπαινο το γεγονός ότι η θεατρική ομάδα «Νεφέλη» αφιερώνεται σε αυτό το θέμα. Αυτό μαρτυρά τη μακροπρόθεσμη οραματικότητα αυτού του πολιτιστικού ιδρύματος. Θα ήταν επιθυμητό να ακολουθήσουν αυτό το παράδειγμα και άλλοι σύλλογοι.

Η άποψή μου για την ΤΝ και τις νέες τεχνολογίες γενικά.

Ζούμε σε μια εποχή ταχείας τεχνολογικής εξέλιξης. Εμείς οι άνθρωποι εφαρμόζουμε αμέσως τις νέες τεχνολογίες, παρόλο που δεν μπορούμε ακόμη να τις ελέγξουμε. Με αυτόν τον τρόπο εκθέτουμε τους εαυτούς μας σε πολυάριθμους κινδύνους.

Μεταξύ αυτών των νέων τεχνολογιών συγκαταλέγονται κυρίως η Τεχνητή Νοημοσύνη και η μικροτεχνολογία DNA, οι οποίες θα αλλάξουν ριζικά την ανθρωπότητα. Το κράτος πρέπει να είναι σε θέση να ελέγχει αυτές τις τεχνολογίες, οι οποίες από τη μία πλευρά είναι χρήσιμες, αλλά από την άλλη είναι επίσης επικίνδυνες.

Αυτό μπορούν να το κάνουν μόνο κράτη με ισχυρές δημοκρατίες. Ισχυρές δημοκρατίες υπάρχουν εκεί όπου το επίπεδο παιδείας του πληθυσμού είναι υψηλό. Οι καλά ενημερωμένοι άνθρωποι δεν μπορούν βεβαίως να εγγυηθούν τη σωτηρία της ανθρωπότητας. Αν όμως αυτή καταστραφεί, τότε η ευθύνη δεν θα είναι της ΤΝ και όλων των άλλων τεχνολογιών, αλλά του ίδιου του ανθρώπου.

Οι καλά ενημερωμένοι άνθρωποι γνωρίζουν ότι δεν υπάρχει τεχνητή νοημοσύνη, αλλά μόνο φυσική. Μια μηχανή από σίδερο δεν μπορεί, λοιπόν, να σκεφτεί.

Πίσω από, ή καλύτερα μέσα σε ένα υποτιθέμενο έξυπνο ρομπότ ή μηχανή, βρίσκεται πάντα ένας άνθρωπος, πιο συγκεκριμένα ένας αλγόριθμος, δηλαδή ένα πρόγραμμα υπολογιστή που έχει αναπτυχθεί από την ανθρώπινη νοημοσύνη.

Ένας προγραμματιστής που αναπτύσσει έναν τέτοιο αλγόριθμο ενεργεί για λογαριασμό μιας εταιρείας, με στόχο τη μεγιστοποίηση των κερδών. Ο αλγόριθμος «τροφοδοτείται» με δεδομένα και τα αποτελέσματα διατίθενται στους χρήστες – δηλαδή σε εμάς. Όσο περισσότεροι άνθρωποι βλέπουν τα

αποτελέσματα και όσο περισσότερο χρόνο αφιερώνουν σε αυτά, τόσο περισσότερα κέρδη αποκομίζει η εταιρεία – για παράδειγμα η Google. Μεταξύ αυτών μπορεί να υπάρχουν και αποτελέσματα που είναι ανήθικα και θέτουν σε κίνδυνο τη συνοχή μιας κοινωνίας. Για παράδειγμα, αποτελέσματα που προκαλούν διακρίσεις, όπως «οι γυναίκες είναι λιγότερο έξυπνες από τους άνδρες».

Σε μια δημοκρατία, ακόμη και σε μια αδύναμη, ο λαός έχει τη δυνατότητα να καθορίζει ο ίδιος τη μοίρα του. Όμως, ακριβώς αυτό δεν κάνουν οι λαοί. Τα κράτη δεν έχουν κανέναν έλεγχο πάνω σε ό,τι συμβαίνει στον τομέα της τεχνητής νοημοσύνης. Βεβαίως, μπορούν να αναπτύξουν οι ίδιοι αλγόριθμους τεχνητής νοημοσύνης, καθώς δεν υπάρχει έλλειψη εξαιρετικά έξυπνων προγραμματιστών. Όμως, το να αναπτύξει κανείς έναν αλγόριθμο τεχνητής νοημοσύνης είναι το ένα. Το να τον τροφοδοτήσει με δεδομένα, όμως, είναι κάτι εντελώς διαφορετικό. Και εδώ, κατά τη γνώμη μου, βρίσκεται το μεγάλο πρόβλημα. Τα δεδομένα βρίσκονται στην Αμερική. Όλα τα προσωπικά μας δεδομένα, που συλλέχθηκαν τα τελευταία χρόνια με ή χωρίς τη συγκατάθεσή μας, βρίσκονται εκεί σε ψηφιακή μορφή και δεν είναι διαθέσιμα στα άλλα κράτη. Με άλλα λόγια: αν η ΤΝ ήταν το αυτοκίνητο και τα δεδομένα η βενζίνη, τα άλλα κράτη θα μπορούσαν μεν να κατασκευάζουν αυτοκίνητα, αλλά μόνο οι Αμερικανοί θα είχαν τη βενζίνη.

Φυσικά, είναι πλέον δυνατό να συλλέγονται δεδομένα στην Ευρώπη. Ωστόσο, για να επιτευχθούν αξιοποιήσιμα αποτελέσματα, θα χρειαστούν πολλά χρόνια.

Βλέπουμε, λοιπόν, ότι το θέμα της τεχνητής νοημοσύνης θα συνεχίσει να μας απασχολεί. Χωρίς παιδεία και δημοκρατία, κινδυνεύουμε να βυθιστούμε στο χάος. Ελπίζω, ωστόσο, ότι η σωστή εφαρμογή της τεχνητής νοημοσύνης θα ενισχύσει τόσο την παιδεία όσο και τη δημοκρατία μας. Για να συμβεί αυτό, οι άνθρωποι που αναπτύσσουν συστήματα τεχνητής νοημοσύνης πρέπει να απελευθερωθούν από την επιρροή των δισεκατομμυριούχων. Το πρόβλημα δεν είναι οι νέες τεχνολογίες, αλλά η κατάσταση της δημοκρατίας και της παιδείας.

Ο πλούτος είναι τοξικός. Στόχος μας πρέπει να είναι η ανάπτυξη μιας ΤΝ που θα λειτουργεί προς όφελος της δημοκρατίας. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι υπάρχουν προγραμματιστές ΤΝ με δημοκρατική νοοτροπία και υψηλή νοημοσύνη. Οι νέοι θα το διορθώσουν. Και μάλιστα καλύτερα από τους παλαιότερους. Διότι, σύμφωνα με τον μεγάλο ανθρωπολόγο Νικόλαο Χρηστάκη, η ανθρωπότητα βελτιώνεται συνεχώς στο πέρασμα των χιλιετιών. Ακόμα κι αν αυτό φαίνεται προς το παρόν ως παράδοξο.

Κ.Κ.

Yunan tiyatro grubu Nefeli ve Yapay Zeka

6 ve 7 Kasım akşamları, Yunan tiyatro grubu Nefeli, "Yaşam Alanı" adlı oyunu sahneledi. Oldukça güncel bir konuyu ele alan bir oyun. Konusu Yapay Zeka (AI). Aynı zamanda bu oyun, Nazizm dönemine dayanıyor. Gösteriyi izledim ve bugün bu konudaki izlenimlerimi paylaşmak istiyorum. Ancak bugün 9 Kasım.

1938 yılının bu gününde Pogrom Gecesi yaşandı. Demokrasinin yokluğu bunu mümkün kıldı. Bugün birçok ülkede demokrasi zayıf durumda. Faşist eğilimli güçler zamanı geriye çevirebilir. Bu nedenle demokrasiyi güçlendirmek hepimizin en önemli görevidir. Demokrasi, adaletsiz servet birikimleri yüzünden uçurumun eşiğine sürükleniyor. Zenginlik zehirlidir. Önce demokrasiyi, ardından da insanlığı öldürür. Zenginlik, başarıyla kazanılmaz. Bütün zenginler bunun farkındadır. İşte bu yüzden bu kadar tehlikelidirler. Zenginlik, bileşik faiz ve miras yoluyla oluşur. Tüm zamanların en büyük filozofları olarak kabul edilen Sokrates, Platon ve Aristoteles bile aşırı mülkiyete karşı, ölçülü mirasa taraftardı. Bugün, neredeyse iki buçuk bin yıl sonra bile, hâlâ onların felsefesinden ilham alınmalıdır.

"Yapay Zeka" (AI) konusunda ΕΕΕΔ.ΒΒ, dünyaca ünlü eğitimci Prof. Wassilios Fthenakis ve öğrencisi Konstantinos'u ana konuşmacı olarak ağırladığı iki bilimsel konferansın yanı sıra Dr. Kyriakos Sidiropoulos'un katıldığı bir konferans öğleden sonrasını düzenlemiştir. Ancak yapay zeka, çoğu insan tarafından henüz yeterince anlaşılmadığından pek çok kişiyi tedirgin etmektedir.

Bu nedenle, Nefeli tiyatro grubunun bu konuya odaklanması övgüye değerdir. Bu, söz konusu kültür kurumunun ileri görüşlülüğünü göstermektedir. Diğer derneklerin de bu örneği izlemesi arzu edilir.

Yapay zeka ve genel olarak yeni teknolojiler hakkındaki görüşüm.

Hızlı teknolojik gelişmelerin yaşandığı bir dönemde yaşıyoruz. Yeni teknolojiler, henüz kontrol edememize rağmen biz insanlar tarafından hemen kullanıma sokuluyor. Bu da bizi sayısız tehlikeye maruz bırakıyor.

Bu yeni teknolojiler arasında, insanlığı kökten değiştirecek olan Yapay Zeka ve DNA mikroteknolojisi ön plana çıkıyor. Devlet, bir yandan yararlı, diğer yandan ise tehlikeli olan bu teknolojileri kontrol edebilmelidir.

Bunu ancak güçlü demokrasilere sahip devletler yapabilir. Güçlü demokrasiler, halkın eğitim seviyesinin yüksek olduğu yerlerde mevcuttur. İyi bilgilendirilmiş insanlar, insanlığın kurtarılacağını garanti edemezler. Ancak insanlık yok olursa, bunun suçlusu Yapay Zeka ve diğer tüm teknolojiler değil, insanın kendisidir.

İyi bilgilendirilmiş insanlar, yapay zeka diye bir şeyin olmadığını, sadece doğal zeka olduğunu bilirler. Dolayısıyla demirden yapılmış bir makine düşünemez.

Sözde akıllı bir robotun veya makinenin arkasında, daha doğrusu içinde, her zaman bir insan vardır; daha kesin bir ifadeyle, insan zekası tarafından geliştirilmiş bir algoritma, yani bir bilgisayar programı vardır.

Böyle bir algoritmayı geliştiren bir programcı, maksimum kâr elde etmek amacıyla bir şirket adına hareket eder. Algoritma verilerle "beslenir" ve sonuçlar kullanıcıların – yani bizim – kullanımına sunulur. Sonuçları ne kadar çok kişi görürse ve ne kadar uzun süre incelerlerse, şirket – örneğin Google – o kadar fazla kâr elde eder. Bu süreçte ahlaka aykırı ve toplumun bütünlüğünü tehlikeye atan sonuçlar da ortaya çıkabilir. Örneğin, "kadınlar erkeklerden daha az zekidir" gibi ayrımcı sonuçlar.

Bir demokraside, zayıf bir demokrasi olsa bile, halk kendi kaderini belirleme imkânına sahiptir. Ancak halklar tam da bunu yapmamaktadır. Devletler, yapay zeka alanında neler olup bittiği üzerinde hiçbir kontrole sahip değildir. Yüksek zekalı programcılar konusunda bir sıkıntı olmadığı için, devletler

kendileri de yapay zeka algoritmaları geliştirebilirler. Ancak bir yapay zeka algoritması geliştirmek bir şeydir; onu verilerle beslemek ise bambaşka bir şeydir. Ve bence asıl büyük sorun da burada yatıyor. Veriler Amerika'da bulunuyor. Son yıllarda rızamız olsun ya da olmasın toplanan tüm kişisel verilerimiz orada dijital biçimde mevcut ve diğer devletlerin erişimine açık değil. Başka bir deyişle: Yapay zeka araba, veriler de benzin olsaydı, diğer devletler araba üretebilirdi, ancak benzine sadece Amerikalılar sahip olurdu.

Elbette artık Avrupa'da veri toplamak mümkün. Ancak kullanışlı sonuçlar elde etmek için uzun yıllar geçmesi gerekecek.

Görüldüğü üzere, yapay zeka konusu bizi meşgul etmeye devam edecek. Eğitim ve demokrasi olmadan kaosa sürüklenme tehlikesiyle karşı karşıyayız. Ancak yapay zekanın doğru şekilde uygulanmasının hem eğitimimizi hem de demokrasimizi güçlendireceğini umuyorum. Bunun için yapay zeka geliştirenlerin milyarderlerin etkisinden kurtarılması gerekiyor. Sorun yeni teknolojiler değil, demokrasi ve eğitimin durumu.

Zenginlik zehirlidir. Hedefimiz, demokrasiye uygun bir yapay zeka geliştirmek olmalıdır. Demokratik görüşlü, son derece zeki yapay zeka programcılarının var olduğu tartışılmaz. Gençler bu işi düzeltecek. Hem de yaşlılardan daha iyi bir şekilde. Çünkü büyük antropolog Nikolas Christakis'e göre, insanlık binlerce yıl boyunca sürekli olarak gelişmiştir. Şu anda bu bir paradoks gibi görünse de.

K.K.